

Veres Mihály

Nyár

Heves
Ferenc

KÉMIAI CSODA

Mindig nagyon tiszteltem a vegytant, mint a matematika mellett a másik csálhatatlan tudományt; hiszen ez is számok, képletek épül fel, törvényei tehát változathatatlank. Ha a vizet ma két rész hidrogénből és egy rész oxigénből tudom előállítani, ez a szabály holnapra, holnaputánra is érvényes. A fémek olvadáspontja is ismeretes, ugyanazon elemekből álló fém-ötvözet mindenkor csak ugyanazon a hőfokon mehet át szilárd halmazállapotából cseppfolyósba. Es mégis... Valami történt, valami most elpattant bennem.

Tegnap reggel betértem egy presszóba, egy duplára. A kávé nem volt rossz, de azért ittam már jobbat is. Nos, délután ugyanabban az eszpresszóban, ugyanattól a kávéfőzőnőtől kaptam megint egy duplát. De milyen más volt ez a kávé! Benne

volt a trópusok forró napsütése, hangulata, a csodálatosan frissítő koffein minden színe, íze, varázsa... Egyszóval feketekávé volt a legjavából.

Hát hogy lehet az? Talán délután már más minőségű szemes kávéval használtak fel? Nem, abban az eszpresszóban mindig a reggelhez hasonló ízű kávéval szoktam kapni. Valami más történhetett tehát. Csakis a vegytan egyik, eddig csálhatatlannak hitt törvényének a szeszélye okozhatta a kellemes meglepetést.

Mert mi másként lehetett volna, hogy a százfokos gőzben, röpként néhány perc alatt a magas olvadáspontúnak ismert réz-alumínium-ötvözet ezúttal kivételesen feloldódott, és a maga sajátos aromáját hozzáadta a kávéhoz?

Arról a kétförintesről beszéltek, amit a blokk alatt odcacsúztattam a kávéfőzőnő kezébe...

Ágh
TihamérAMIT CSAK
AKAROK...

— Mit lehet vacsorázni? — Kibáltam nejemnek a konyhába, aki rendes hitves lévén, erre egy dupla axellal (sokat nézte ugyan- is a korcsolya EB-t meg VB-t és nagyon fogékony az ilyesmire) a szobába perdült és röviden közölte:

— Amit csak akarsz!
— Talán valami könnyűt... — tűnődtem el félhangosan, de a nejem lehurrogott:
— Azt mondtad, délből gyenge volt az üzemi koszt, valamivel most pótolni kell!

— Akkor valami nehezet! — csordult el majdnem a nyálam, de erőt vettem magamon.

— Hogyne, hogy aztán egész éjjel dobáld magad, rosszakat álmoldj, jajgassál meg kiabálj. Ha teli gyomorral fekszel le, éjszaka elviselhetetlen vagy. Tönkrete-szed az én éjszakámat is...

— Ha netán volna egy kis parizer meg vaj itthon...

— Van. De attól egy fél óra múlva megint csak megjegyzéseket teszel, hogy éhes vagy!

— Hát akkor tulajdonképpen mit lehet vacsorázni?

— Ó, te szent! Még hogy mit lehet? — a nejem mindig a kedvedben volt és a kedvenc ételleiddel trágálak! Mondtam már drágám, hogy azt eszed, amirehhez gusztusod van.

— Délből vettél másfél kiló gyönyörű karajt, látod, abból le-süthetnél egy-két szeletet!

— Jópofa vagy! Akkor mit esztek a mamáéknak? Vagy már

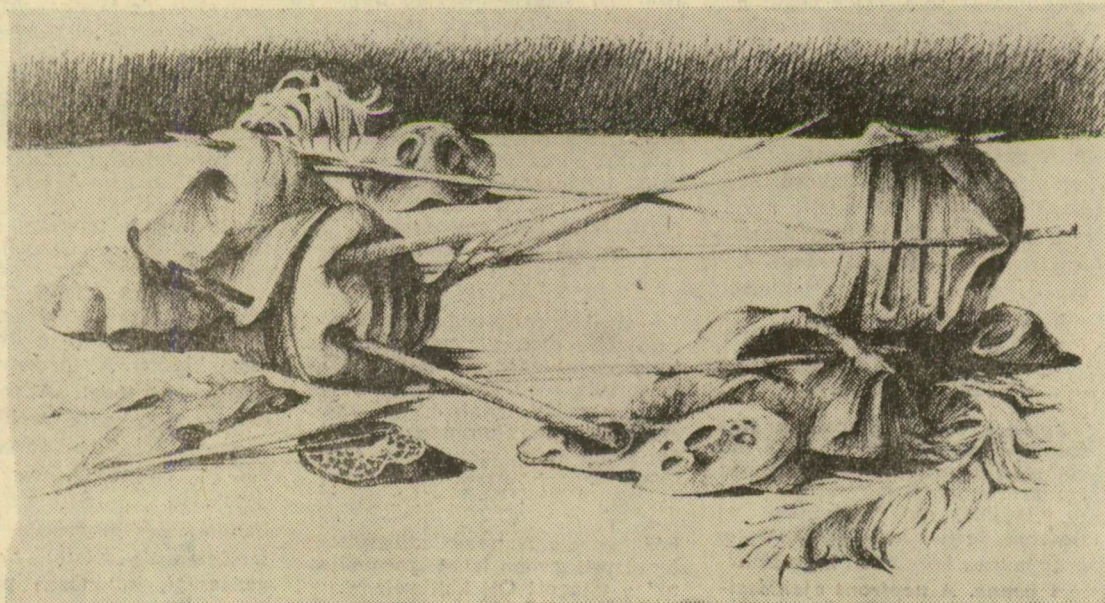
elfelejtetted, hogy holnap nálunk ebédelnek? A karajhoz nem nyúlok, azt egyben sütöm meg. Most mit bámulsz, mint akinek nem jutott dinnyeföld? Szerintem, még arra is lusta vagy, hogy megmond, mit akarsz vacsorázni.

— Akkor talán...
— Igazad van! Milyen jó, hogy mond, mit akarsz vacsorázni.

Kis kelkáposzta, felmelegítem, azt kapod!

Lovagi torna

Kovács Margit

Imádom a határokat. Mármost az országhatárokat — szeszélyes fodrozású választószalagjait a szomszédnépek egymásbanyúló telepelyeinek.

Imádom a határokat megnyíló állapotukban, amikor baráti házak kapuinak módjára kitérnek, s hagyják, hogy csomagcipeléstől ingatag léptekkel, vagy egy kényelmes expresszvonat bársonyüléséhez dőlve átbandukoljak, gördüljek rajtuk.

Imádom a határokat, mert minden ilyen országos zárkattanáskor visszagyerekesedem...

Egy riportot akartam így kezdeni. Egy amolyan irodalmi riportot, amelynek több munkát, de több örömet is ad az összeszerkesztése.

Tervezett jelentésem — mint a fenti címből, szavakból is kiteszik — a különböző határállomásokon szerzett tapasztalataimat összegeztem volna, főképpen is azokat, amelyeket itt, a szomszédban, a magyar—jugoszláv gránic nemzetiszínű sorompóinál, Rőszkén szereztem.

Hogy emlékeim felparaszaljanak, s a meglevőknel is bőségebbek legyenek tapasztalataim, megegyeszer kimotoroztattam magam a Szegedtől tízegyhány kilométerre levő határállomásra, s ott, a szobányi vendéglő teraszáról kezdtem figyelni a jövőket, menőket.

A kép megszokott volt mind kerete, mind részletei szerint. Elvevődtek, visszaadódtek a kék, zöld, piros színű útlevelek, s az idegen arcok is úgy váltották egymást, mint korábbi látogatásaim tekercsre nem vett filmjein.

A sörös poharam falán csipkéző hab megunthatatlan alakváltásait nézegettem éppen, amikor a turcsi orrú Mercedes-busz mögött lebillent a Szeged felől sorompó — akkor még nem tudtam, hogy tervezett riportírósomnak is nemet intve.

A csendes járású motor duruzsolására tán fel sem figyeltem volna, ha a hatalmas kék test — országtüli csónakként — nem úszik közvetlenül elém, s szemembe nem villannak az oldalán csillogó, valami hamburgi cég nevét s címét hirdető acélbetűk.

A sofőr — követségi tanácsos, fehér ingben, muskátlipiros nyakendőben — ott állította le a gépet pár méternyire az asztalunktól, s a gumikerekből bárka utasai rendetlen libasorban járultak elénk: csapzott hajú, gyűrött blúz, szoknyájukat ingerült mozdulatokkal helyére rángató diáklányok; vászoncipős, farmernadrágos diáklányok.

Körül sem nézve, a vendéglőterasz székeit foglalta el a húszegyhány tagú csapat, a fáradtságának olyan súlyával, hogy lezökkenésük szinte még minket, a terítetlen asztalok néhány vendégét is megbillentett.

Percekig tartó levegőhabzsolás után villantottak csak oda alkalmi asztaltársaikhoz, a hivatalan letelepedésért bocsánatot, egyúttal — utólag — helyet kérve.

Szavuk jó negyedóra múlva eredt csak meg. Torokból fel-futó félmondataikból előbb európai városnevek gurguláztak ki, majd fölémbre, tudatomig szivárgott néhány agyonragott, szétmorsolt, de azért ismerősnek tűnő szó.

De hiszen ezek angolul beszélnek, vagyis hogy inkább — amerikaiul!

Igazam volt: csikágói turisták nyújtóztak el frissen festett kerti székeken: egy világ körül útra indult diákcsoport Bécsből egyvégteben Rőszkéig futott tagjai. Kiletükre egy újabb üveg sör

Akác
László

GRÁNIC

túlnyomásának segítségével derült fény. Magamba töltvén ugyanis még egy kőbányait, alpári angolsággal el merem dadogni a „From America?” kérdőmondatot, s az asztalunkhoz csöppent lófarkas gyereklány kinyíló szemét látva, majd „O, yes!” szavát hallgatva, még azt is meg merem kérdezni, hogy: „All group, all student?”

Az all group all student volt!

Ahogy a kis lófarkas, előbb szavait nekiszabadítva, majd szégyenlős somolygásom, fejem bátorítalan csóválása láttán tanító néniem tagolva elmondta, az USA hajdan gengsztereiről, újabban szimfonikus zenekaráról híres városából keltek útra még az elmúlt hónap végén, s átröpülve az óceánt, Hamburgban foglalták el a társalgásunk háttéréként kéklő autóbusz bordobárony üléseit, amelyekről le-lekaszálódva ismerkednek az idősebb földrész újabb és újabb országaival. Ausztriát négy napig járták, Magyarországon viszont — mivel idegenvezetőjük azt mondta, hogy „no interest” — csak végigszaladták.

Egy kávé a párperces ismerősnek — „Very strong!” —, meg egy narancslé — „Hungarian Coca-Cola!” —, és folyamanni bőségben, inkább érezhető, mint érthető tartalommal, hullámozta, örvénylettek tovább az egyre nyitlabb mosollyal kísért szavak.

A kis csikágóiról még a következők derültek ki. Filozófiát és a feléjük is nagyon divatos szociológiát hallgat az egyetemem. Apja — jömeneteli fogorvos — ugyan valami gyakorlatibb pályára szánta, de hát egyetlen gyerek: maga igazgatja az életét, s kedve szerint.

A többiek? Filozófus, nyelvész, történéss, egyszóval „art student” valamennyi — szinte kivétel nélkül európai ósók indultaitaival mozdulataikban.

Az a frottíringes, szemüvegét tisztogató „boy” félig még most is párizsi, hiszen megsoványodott bukszját a Szajna-parton töltötte fel nyolcvanéves nagyapja. Az a boy...

Es akkor már kuncogását tenyerébe rejtve, akár egy gyerek-kori pajtásnak, kezdte mesélni, hogy felröppenésük óta miképpen kerülgeti őt ez a szemüveges. Hogyan tereli magát örökösön melléje, s hogyan hivatgatja várost, hegyet nézegetni esténként.

Aztán egy pillanatra orrát, száját görbebe rántotta a tréfákat megelőző nevetés. Majd felugrott, befutott a buszba, és annak dobozok, táskák nyújtotta hálójából leemelt egy tollaslabda-készletet. Amikor ismét ott állt a kocsikilincses ajtajában, intett, hogy menjek: legyek társa a szoknyás gumidarab csapdosásában.

Persze, hogy mentem. Szembéálltunk a vámosok pavilonja mögötti, szép, füves helyen, s ott kezdtük lendítgetni a két ütőt.

Rámkacsintott, de anélkül is tudtam, hogy mindez a szemüveges fiú ugratására van. Azért, hogy elfehéredő szájával figyelje kiszemeltjét, amint a gyors barátkozás után alkalmi ismerősével még ugránozni is kezd.

Tollaslabdázunk. Ő még törődötten is könnyed mozdulatokkal ütögetett, én meg iskolázatlanul, mackósan próbáltam védeni mind erősebb csapásait. Neveltünk, nyögtem, sóhajto-

zott, s olyasmit kiabált felém, hogy éppen olyan ügyetlen vagyok, mint az édesapja: „hollday”, ha véletlenül vissza tudom kanyarítani egy-egy labdáját.

Közben kisütött a nap, és a délutáni fényben nemcsak az ide-odaröppenő kis gumiszoknya lett világosabb, de megszínese-dett játszadózásunk háttére, a mind gyakrabban nyíló-csukódó piros-fehér-zöld sorompó is.

Szent, de néha nagyon fárasztó napilaprutin ez: könnyen egymásba kapcsolódó szavakkal már ott fogalmazni kezdtem a váratlan ismerkedés másnap tárcaváltozatát. „Tollaslabda” — ez volt a cím; az amerikai lány, magyar—jugoszláv határ, nemzetiszín sorompó, napfény, nyugalom, béke — ilyesmi a mondanivaló.

Aztán visszaültünk, aztán még egy narancslevet és még egy sört hoztam. Aztán meghallgattam, hogy miféle európai konyakokat kap majd a fogorvos papa, aztán egy zsebemben lapuló fénykép segítségével bemutattam első fogaival kinyúló Eszterünket.

Aztán kürtölt a követségi tanácsos — indulniok kellett.

Kezet fogtunk; ujjainkat az illendónél egy pillanatig tovább ölelve.

Aztán még egy szája sarkában kivirágzó félmosoly, és nyúlva a kitárt ajtó fémfogódzójára.

Ösztönösen, tehát magyarul kiáltottam utána: „A neved! Hogy hívnak?” Aztán dadogva, az ő szavaival: „Your name!” „Address!”

Csak filmkocka mondhatná el pontosan: miképp keményedtettem meg arca, az imént még teljesen feloldódott; s magnetofon: hogyan pajtogtak elő szájából az elutasító szavak. „Nem, azt nem lehet! Impossible!”

Húztam, vagy inkább visszarántottam; le, elém, a kavicsos, salakos földre.

„Why, miért?” Tulajdonképpen ezekért a most következő, dudaszó zavarta szótöredékekért írtam meg az egészet.

Olyasmit dadogott el ott, csuklóját szabadítgatva, hogy az anyja tanítása szerint mennyire félteazivaló, meggondolatlanul ki nem játszható kincs a nevünk. Hogy azt őrizni kell, vigyázni rá, nagy erővel kell reagálni szájunk lakatját. Majd azt, hogy nemcsak az anyja, otthon több tanára és most a programjukat intéző csoportvezető is... Hogy szóbaállni, ismerkedni, azt esetleg lehet, de a név meg a cím, ...Különösen az ilyen politikailag is idegen tájakon. „I am, sorry” ne haragudjak. Igazán szívesen beszélgetett, játszott velem, s mesélt a maga dolgairól, de nem tehet mást. Majd gondolt rám, ha tollaslabdázik, vagy ha megint narancslét kortyolgat. „So long!” Most már tényleg mennie kell...

Ment is. Felugrott a buszra, s az ajtót olyan erővel csapta be maga után, hogy úgy tűnt: maga a dörrenés ugrasztotta meg a hatalmas kocsit.

Autók jöttek németekkel, hollandokkal; autók jöttek csehekkel, osztrákokkal.

Őket fagattam — persze magamban, de majdnem hangosan: apánk szokásait, útítársunk szerelmes kergetősdijét, örömlőnk, bánatunkat, titkos titkainkat el lehet mondani, de személyünk pontos meghatározóit: nevünket és címünket nem? Összeülni összeülhetünk, susoghatunk, trécselhetünk, de magunkat bejegyzett, számontartott emberként fel nem fedhetjük?

Bizony, minden népmese-szépsége, látványos szelíd-sége ellenére is csak nagyon magas, csak nagyon erős meg ez a csupán tarka rudakkal jelzett gránic! Erős és magas, mert bennünk — az egymással látszatra nagyon mélyen összebátózkodókban, de igazából azért örökre idezenekben — húzódnak szögesdrójtjai.

Vajon mikor lesz olyan könnyen mozduló az a bent, mint amilyen szemre szép az a kinti sorompónyílás?